

Tweede Kamer der Staten Generaal
Leden van de vaste Kamercommissie voor Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Land- en Tuinbouworganisatie Nederland
Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl
KvK : 40413400
Rekening : NL32 RABO 0357606760

Datum : 21 september 2020
Ons kenmerk : 200922/SMi/
Onderwerp : Investeren in plaats van saneren (Landelijke beëindigingsregeling veehouderijen)
Informatie : Sander van Diepen | svdiepen@lto.nl | 06 14 73 90 18

Geachte heer/mevrouw,

Nederland bevindt zich nog steeds in een stikstofimpasse. Tegelijkertijd merken alle economische sectoren, maar zeker ook de Nederlandse veehouderij, de diepgaande effecten van de corona-crisis: gisteren, vandaag, maar ook morgen en in de toekomst. LTO Nederland en de POV constateren dat het Kabinet tot op heden niet in voldoende mate kiest voor de meest effectieve weg uit de stikstofcrisis. Investeren boven saneren zou in onze ogen centraal moeten staan. In het onderstaande willen wij op een aantal vlakken onderstrepen dat de bakens op korte termijn verzet moeten worden. Dit door de komende maanden geen onnodige en onomkeerbare besluiten door te drukken via de Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderijen. Heel concreet vragen we u: stel op zeer korte termijn alles in het werk om per direct minimaal 750 miljoen euro van sanering om te buigen naar het stimuleren van investeringen en innovaties op de veehouderijbedrijven!

Duurzaamheid en investeringen gaan samen

Op nationaal niveau en in macro-economisch perspectief lijkt het Kabinet te kiezen voor investeringen om uit de crisis te komen. Recent werd het 'Nationaal Groeifonds' nog gepresenteerd: voor de komende vijf jaar in totaal 20 miljard euro. Dit is te gebruiken voor lange termijn investeringen, zoals projecten in de kennisontwikkeling, infrastructuur en innovatie. Ook voor de stikstofaanpak is een aantal miljarden euro's gereserveerd. Het is wrang dan te moeten constateren dat hiervan ruim 1,3 miljard euro gebruikt zal worden voor simpelweg 'opkoop en saneringsregelingen'. Spreekt het Kabinetsbeleid zichzelf hier tegen?

Kies voor kosteneffectieve oplossingen

Het uitgangspunt bij te nemen maatregelen dient kosteneffectiviteit te zijn. LTO Nederland en POV zien hiervoor oplossingen en kansen. Hierbij dienen beleidswensen op andere dossiers niet te worden vermengd met het oplossen van de stikstofproblematiek. Bij een meer kosteneffectieve inzet profiteert iedereen: met het beschikbare budget wordt meer reductie gerealiseerd. Daar hoort bij dat degenen die kosteneffectief kunnen leveren, hier ook voor ondersteund en volledig gecompenseerd worden.

Opkoop van veehouderijbedrijven is een weinig kosteneffectieve oplossing voor de stikstofproblematiek. Doorrekeningen van o.a. het Planbureau voor de Leefomgeving bevestigen dit.¹ LTO Nederland en POV pleiten daarom voor een ombuiging van sanering naar stimulering: verklein het budget (ruim 1,3 miljard euro) voor opkoop vergaand en stel deze middelen beschikbaar voor innovatieve investeringen in management, mestaanwending of betere stalsystemen.

¹ https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl_analyse_stikstofbronmaatregelen_24_april_2020.pdf

Kiezen voor de blijvers

In iedere sector stoppen er ondernemers met hun bedrijf, terwijl er anderen zijn die ontwikkelen. Dieraantallen, schaalvergroting of aantal ondernemers zijn voor LTO Nederland geen doel op zich. Ruimte en perspectief voor ondernemers die over tien jaar ook nog veehouder willen zijn wel. Grote opkoopregelingen vanuit de overheid zullen de markt verstoren en hebben effect op prijzen voor varkens-, pluimvee- en fosfaatrechten. Het uit de markt halen van deze dierrechten kan ervoor zorgen dat sectoren of deelsectoren door de ondergrens van het kritische volume zakken. Een opkoopregeling zoals nu wordt voorgesteld biedt geen enkel extra perspectief voor de blijvers. En kost de belastingbetaler handenvol geld. Wie is hierbij gebaat?

Grondgebruik voor structuurversterking landbouw

Beëindigingsregelingen waarbij de overheid ook nog grond wil opkopen zijn nog minder kosteneffectief inzake strikstofreductie dan regelingen waar de grond buiten beschouwing blijft. Landbouwgrond dient daarom geen onderdeel uit te maken van welke beëindigingsregeling dan ook. Agrarische grond moet in agrarisch gebruik blijven. Zeker met de gestelde ambities inzake kringlooplandbouw zal de agrarische sector de eigen landbouwgrond nodig hebben voor structuurversterking.

Samen aan de slag?

LTO Nederland constateert dat er inmiddels een regeling in omloop is betreffende de besteding van de 350 miljoen euro voor gerichte uitkoop van piekbelasters rond N-2000 gebieden (de zgn. 'regeling specifieke uitkeringen opkoop veehouderijen i.v.m. stikstofdepositie op natuurgebieden'). De sector is hier op geen enkele manier bij betrokken geweest. Rond de zogenaamde 'Landelijke beëindigingsregeling veehouderijen' worden wel diverse overleggen met de sector georganiseerd (consultatiegroep en binnenkort voor de eerste maal een bestuurlijk overleg). Onder stoom en kokend water moet deze regeling binnen een paar maanden, ruim voor het einde van dit jaar, zijn gepubliceerd. Om in begin 2021 van kracht te zijn! De vraag of de sector ten principale een beëindigingsregeling in deze omvang kan onderschrijven wordt echter niet gesteld. Wij hechten er daarom aan om twee zaken te markeren: (a) samenwerken is geen eenzijdig dictaat van de overheid waarbij de sector gebruikt wordt om eenzijdig technisch-inhoudelijke informatie aan te leveren en (b) investeren in plaats van saneren vergt een substantiële ombuiging van de geldstromen.

Een afschrift van deze brief wordt ook verzonden naar de minister van LNV. Graag gaan we zo snel mogelijk met u in overleg: we kunnen nu de bakens nog samen verzetten. Een brede oproep richting het Kabinet is dan snel nodig!

Met vriendelijke groet,

Wil Meulenbroeks

Voorzitter LTO Melkveehouderij

Erik Hubers

Voorzitter LTO Pluimveehouderij

Linda Jansen

Voorzitter Producentenorganisatie Varkenshouderij

Trienke Elshof

Portefeuillehouder Gezonde Omgeving LTO Nederland